

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1957/2019
27.05.2021. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Милан Белић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, Градске управе за инспекцијске послове, Одсека грађевинске инспекције, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиле и туженог, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 315/18 од 26.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 27.05.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиле и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 315/18 од 26.12.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 133/2017 од 18.09.2017. године одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужили на име накнаде материјалне штете уништеног грађевинског материјала и вредности ангазоване радне снаге, машина и опреме исплати износ од 10.164.872,56 динара са законском затезном каматом почев од 16.11.2011. године до исплате и да јој накнади трошкове поступка. Истом пресудом је обавезана тужилца да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 534.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 315/18 од 26.12.2018. године укинута је наведена пресуда Вишег суда и делимично усвојен тужбени захтев тако што је обавезан тужени да исплати тужили износ од 2.008.857,99 динара са законском затезном каматом почев од 18.09.2017. године до исплате. Истом пресудом је одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа до траженог од 10.164.872,56 динара са законском затезном каматом као и потраживање исплате законске затезне камате на досуђени износ почев од 16.11.2011. године до 18.09.2017. године. Одређено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног парничног поступка и обавезан је тужени да тужили исплати трошкове другостепеног поступка у износу од 78.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено су изјавили ревизије тужила и тужени због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 1. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...) који се у овој парници примњује на основу члана 506. став 2. истог закона и налази да су ревизије дозвољене и неосноване.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у поступку по ревизији води рачуна по службеној дужности. Нема ни других повреда одредаба парничног поступка које би утицале на правилност и законитост побијане пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном на расправи пред другостепеним судом тужила је фебруара-марта 2009. године закључила са ББ купопродајни уговор ради куповине стамбене зграде – летњиковца, који се састојао од приземља и крова на кат. парц. ... КО ..., површине 20 ари и 84м², које је представљало грађевинско земљиште у друштвеној својини са правом коришћења власника и одмах ушла у посед купљене непокретности. Уговор је оверен 02.06.2010. године пред Основним судом у Новом Саду и 10.05.2011. године спроведена укњижба права својине и конверзија земљишта у приватну својину. У време промета на парцели је постојао и објекат у реконструкцији од темеља и зидова, приземље без плоче, шупа и потпорни зид. Бившем власнику је 08.01.2008. године издато одобрење за изградњу-тоталну реконструкцију наведеног незавршеног објекта са пријавом радова од 15.09.2008. године. На основу одобрења издатог бившем власнику и главног пројекта тужила је почела радове у пролеће 2009. године. Тужили је 20.09.2010. године одобрена изградња уличне ограде и септичке јаме. Због промене власника, одобрење за изградњу- потпуну реконструкцију, ранијег власника измењено је 24.02.2011. године и издато на име тужиле. Тужила је током радова одступила од постојећег одобрења за изградњу. Дана 11.03.2010. године са допуном од 11.08.2010. године поднела је захтев за накнадно издавање грађевинске дозволе ради проширења објекта. Инспекцијски прегледи су вршени 06.08.2010 и 12.08.2010. године и на усменој расправи утврђено да је тужила изградила већу основу од прописане пројектом и да уз реку постоји нелегално изграђен објекат. Обустава радова наложена је тужили 02.11.2010. године решењем које је накнадно поништено. 12.11.2010. године наложено је затварање градилишта решењем које је накнадно поништено. Пројекат изведеног стања које је тужила доставила надлежном органу је одступао од стања објекта на лицу места. Инспекцијским прегледом 22.02.2011. године је утврђено одступање у изградњи објекта у односу на прибављену документацију, јер је објекат планиран за градњу на парцели ... КО ... а изграђени се налази на парцели ... и ... и димензије су веће од прописаних дозволом. 23.02.2011. године и 28.03.2011. године тужили су надлежни органи наложили обуставу радова и измену документације. Управни суд је одбио тужбу 13.02.2014. године. У остављеном року од 30 дана тужила није извршила измену документације. Решењем Градске управе за инспекцијске послове, Града Новог Сада Одсека грађевинске инспекције од 29.09.2011. године тужили је са роком од десет дана наложено уклањање изведених радова на изградњи стамбеног објекта на парцелама број ... и ... КО ..., који се састоји из три дела, који чине једну грађевинску целину и то: први део - подрум димензија 30,60м x 4,00м+12,30м x 5,00м, други део – димензије у основи 23,60м x 15,15м,

спратности Су+П+Пк и трећи део – димензија 5,20м x 5,80м +13,20м x 7,90м – 5,80м x 1,00м, спратности П. Тужила је упозорена решењем да ће се уколико не поступи на описани начин извршење спровести принудно уз присуство Одсека за принудно извршење путем ЈКП „Стан“ из Новог Сада. Предвиђено је да се решење односи и на делове објекта који нису описани а настали су након састављања записника 22.02.2011. године и 26.09.2011. године. Жалба тужиле је одбијена одлуком од 24.10.2011. године којом је поред осталог наведено да тужила у остављеном року није прибавила ново одобрење за изградњу по измењеној документацији односно измењени главни пројекат са потврдом надлежног органа о пријему односно грађевинску дозволу по измењеном главном пројекту за предметни објекат који је извела супротно постојећем одобрењу за изградњу и потврђеном главном пројекту. Пресудом Управног суда одбијана је тужба истицањем да су се применом члана 176. став 1. тачка 2. Закона о планирању и изградњи стекли услови за доношење решења о рушењу објекта јер инвеститор у остављеном року није прибавила ново одобрење за изградњу по измењеној документацији и да је правилно наложена инспекцијска мера и одређено да жалба не одлаже извршење решења. Инспекција је 14.10.2011. године утврдила да тужила није поступила по налогу за уклањање стамбеног објекта нити уопште започела радове на уклањању. Закључком грађевинског инспектора од 18.10.2011. године дозвољено је извршење решења од 29.09.2011. године која је постало извршно 14.10.2011. године и тужили наложено да до 01.11.2011. године изврши обавезу јер ће се у супротном предметни објекат уклонити принудим путем дана 02.11.2011. године. Жалба тужиле на закључак је одбијена 16.12.2011. године. Захтеви тужиле за одлагање извршења су одбијени одлукама од 31.10.2011. године и 01.11.2011. године.

Принудно извршење заказано за 02.11.2011. године није спроведено јер овлашћеним лицима није дозвољен улаз на парцелу тужиле а супруг тужиле је изјавио да ће лично спровести рушење. Инспекција је 07.11.2011. године утврдила да започето рушење није извршено у већем обиму након чега је извршење решења од 29.09.2011. године принудно спроведено по сачињеном пројекту рушења преко радника ЈКП „Стан“ са којим Град Нови Сад има закључен уговор о поверавању радова на спровођењу принудних извршења. Приликом принудног извршења није срушен летњиковац који је на парцели ... КО ... тужила затекла након уласка у посед парцеле као ни потпорни зид. Није срушен ни објекат број ... један који је чинила подрумска армирано бетонска констукција а током рушења објекта број ... уклоњени су сви изграђени делови осим темељне плоче, насипа и подне плоче сутеренске етаже. Приликом рушења објекта број ... уклоњен је у целости укључујући и темељну констукцију. Положај срушеног објекта број ... и објекта чија је тотална реконстуркција одобрена решењем надлежног органа се делимично уклапају за ЦЦА ½ површине објекта одобреног за реконстуркцију. Део објекта број ... је могао егизистирати као самосталан објекат и након уклањања осталих делова тог објекта и приликом рушења је било могуће оставити део изграђеног објекта у габаритима издатог одобрења за изградњу. Уложена вредност грађевинског материјала за наведени део износи 1.182.006,48 динара а вредност грађевинске опреме, средстава и рада износи 826.051,51 динар или укупно 2.008.057,99 динара.

На утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право и то одредбе члана 172. и 189. став 1. и 2. Закона о облигационим односима делимичним усвајањем и делимичним одбијањем тужбеног захтева.

Према члану 172. став 1. Закона о облигационим односима правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Претпоставка ове одговорности је да је штета проузрокована грађанима или правним лицима, да је причињена од стране државног органа или организације која врши јавна овлашћења, да постоји узрочна веза између вршења дужности службеног лица и проузроковане штете и да је штета наступила због незаконитог или неправилног рада државног органа. Незаконит рад се манифестује као поступање противно закону, другом пропису или општем акту или пропуштањем њихове примене или као радња противна обичајима и правилима норме, док неправилан рад представља радње које нису у складу са општим нормама у вршењу службе или делатности, којим је некоме причињена штета. За штету по овом основу држава одговара по правилима о објективној одговорности. Према члану 263. став 1. Закона о општем управном поступку када постоји могућност да се извршење спроведе на више начина и применом разних средстава, извршење ће се спровести на онај начин и применом оног средства који доводи до циља, а који су по извршеника најблажи.

У овом случају спроведено је извршење решења, којим је тужилци наложено уклањање радова изведених на изградњи стамбеног објекта, јер је радовима у погледу локације, положаја, димензија, изгледа и спратности одступљено од пројекта и грађено без дозволе. Рушење је извршено на основу коначног акта надлежног органа од стране овлашћеног лица и у законитој процедури, предузимањем радњи које су представљале обавезу тужилце али их тужилца није у остављеним роковима извршила. На изнети начин тужени је радњу извршења која представља обавезу тужилце – извршеника спровео на једини могући начин рушењем нелегалне градње услед чега се поступање органа туженог на основу законског овлашћења не може сматрати незаконитим радом органа. Одговорност за претрпљену штету је првенствено на страни тужилце због њене незаконите градње и лично неуклоњених радова а одговорност туженог постоји само уколико је при спровођењу извршења примењена прекомерна сила која се могла избећи и ако је током извршења изостала потребна професионална пажња. Према утврђеном чињеничном стању извршење је осим код рушења дела објекта број ... спроведено на адекватан начин у складу са стандардима и правилима струке. Предузеће које је за рачун туженог спровело предметно извршење поступало је по пројекту рушења и провери стабилности објекта, након спољне техничке контроле документације уз констатацију да је пројекат урађен у складу са Законом о планирању и изградњи и да се може издати решење за рушење постојећег објекта. Током рушења је вођена прописна грађевинска документација и вршен стручни надзор. Коришћена је постојећа механизација предузећа. Међутим како је спровођењем извршења срушен и део објекта ... тужилце који је могао да егзистира као самостални објекат и након уклањања свих осталих бесправно изграђених делова при чему је било могуће оставити део изграђеног објекта у габаритима издатог одобрења за изградњу, правилна је оцена другостепеног суда да је рушењем наведеног дела објекта број ... неправилним радом тужене проузрокована штета тужилци у виду губитка вредности грађевинског материјала и рада у досуђеном износу од 2.008.057,99 динара. Извршење је могло у наведеном делу да се спроведе на начин повољнији по тужилцу услед чега је правилно одлучено делимичним усвајањем и делимичним одбијањем тужбеног захтева будући да нема одговорности тужене за накнаду штете у преосталом делу. Код оваквог стања ревизијама се неосновано оспорава правилност примене материјалног права и законитост побијане пресуде. Ревизијама се понављају жалбени наводи тужилце да је пре спровођења извршења требало сачекати одлуку о легализацији и жалбени наводи туженог приговарањем на налаз и мишљење вештака, који су правилно и у потпуности

цењени побијаном одлуком, те разлоге другостепеног суда на ове околности у целости прихвата и овај суд.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић